

Názov predmetu	Regionálna výchova
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Škola (názov, adresa)	Základná škola s materskou školou Makov
Názov ŠVP	ISCED 2
Názov ŠkVP	Moderná škola si ctí tradície
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33
Ročník	šiesty
Stupeň vzdelania	Nížšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. Charakteristika predmetu

Regionálna výchova je samostatným predmetom, ktorý svojím zameraním patrí v prevažnej miere medzi spoločenskovedné predmety. Cieľom predmetu je pomôcť žiakom uvedomovať si prírodné krásy a historické pamätihodnosti nielen svojho regiónu, ale aj celého Slovenska, za účelom pestovania úcty k svojej vlasti, kraja a k sebe samému. Ďalej vytvárať predpoklady u žiakov na pestovanie a rozvíjanie citu ku kráse ľudového umenia a uchovávanie kultúrneho dedičstva našich predkov, v podobe štúdia tradičnej ľudovej kultúry Slovenska. Prvoradá je tiež rozvíjať toleranciu voči iným kultúram.

Každý kút Slovenska má svoje špecifiká. K ich poznaniu a následnému obohateniu prispieva aj výučba regionálnej výchovy na základných školách, ktorá hravou a tvorivou formou sprostredkúva pohľad na prácu a život minulých generácií cez prizmu pochopenia a nadčasovosti.

Len cez poznanie osobnej minulosti (minulosti obce, krajiny) môže prichádzať autentické uvedomenie si vlastnej identity, rozvoj a kultivácia pozitívnych postojov detí k regiónu.

Regionálna výchova tvorí významný prostriedok formovania osobnosti žiaka z aspektu poznávania kultúrnych tradičných a historických hodnôt. Žiaci sa učia uvedomelému poznávaniu, ktoré podnecuje rozvoj myslenia, účinne pomáha aj pri rozvíjaní vyjadrovacích schopností. Regionálna výchova v edukačnom procese má tiež neodmysliteľné miesto v socializácii intencionálnej oblasti. Jej rozmer je celostný, v čom sa prejavuje aj ďalšia edukačná hodnota. Sú to predpoklady pre integráciu vzdelávacieho obsahu vyučovacích predmetov. Regionálny obsah má statický charakter, jeho edukačný potenciál má mať charakter živej pôsobnosti len v edukačnom procese, kde sa odrážajú v činnostiach učiteľa formy, metódy a prostriedky v ktorých žiak činnostne prežíva daný obsah.

Uplatňovanie regionálnych prvkov je jedným z dôležitých prostriedkov aktívne rozvíja detskú osobnosť v rámci edukačného procesu. Zodpovedá to i integrácii vyučovania, vyhovuje zásade postupnosti a podporuje efektívnosť obsahu výučby, rozvíjanie a rozširovanie poznatkov nenásilným spôsobom s podporou logického myslenia.

Vyučovací predmet regionálna výchova vhodne doplní učebné osnovy dejepisu, geografie a občianskej výchovy .

2. Ciele predmetu

Cieľom je pripraviť podmienky na ochraňovanie a podporu prvkov národného povedomia. Zaistiť trvalú podporu rozvoja integrovanej osobnosti, talentov a zručnosti detí v súčinnosti s úlohami miestnej a regionálnej kultúry. Je potrebné žiakov naučiť poznať dejiny svojho rodiska a jeho okolia, naučiť vážiť si dedičstvo našich predkov.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné podporovať a skvalitňovať aj doterajšie formy využívania vybraných prejavov tradičnej ľudovej kultúry, zvýšiť dôraz na regionálne vzdelávanie ako súčasť vlastivednej výchovy. Zároveň uvedenú problematiku hlbšie využívať pri multikultúrnej výchove k porozumeniu kultúrnych rozdielov a pri výchove k tolerancii, proti rasizmu a xenofóbii. K tomu je potrebné vyhľadávať atraktívne formy kontaktov s ľudovou kultúrou.

V edukačnom prostredí slovenských škôl čoraz väčšie uplatnenie nadobúda potreba rozvíjať dieťa jednoduchšími podnetmi a až tak prechádzať k zložitejším. V predmete regionálne výchova je realizácia tejto metódy realizovateľná. Pomôže zaistiť trvalú podporu rozvoja integrovanej osobnosti, talentov a zručnosti detí v súčinnosti s úlohami miestnej a regionálnej kultúry.

Kľúčové kompetencie predmetu

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Žiaci získajú základné zručnosti ako:

- **vyhľadávať relevantné informácie**
 - z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
 - z materiálov vo forme učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok
 - z populárno-vedeckej literatúry
- **využívať tieto informácie a verifikovať ich hodnoty**
 - vo vyberaní informácií
 - v organizovaní informácií
 - v rozlišovaní informácií
 - v zaraďovaní informácií
 - v kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií
- **štrukturovať výsledky, výstupy a potvrdenia vybraného postupu**
 - v zoradení výsledkov a rozpoznaní podstatného od nepodstatného
 - v integrovaní výsledkov do chronologického, geografického, prírodopisného rámca
 - vo vyhodnocovaní správnosti postupu
 - v tvorbe vlastných prác

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

3. Vzdelávacie stratégie

Časť vyučovacích hodín môže byť odučených zážitkovo formou blokového vyučovania, ak to okolnosti dovoľia (zaradenie predmetu do rozvrhu, možnosť spolupráce s galériou, divadlom, kinom, osobnosťami regiónu).

Výučba bude smerovať k tomu, aby žiaci získali :

osobnostné kompetencie: byť zvedavý – mať chuť poznávať prejavovať a zvládnuť emócie

kognitívne a funkčné kompetencie: využívať kreativitu, využívať efektívne pracovné metódy
sociálne kompetencie: spolupracovať s druhými

komunikačné kompetencie: neverbálne sa vyjadrovať a chápať neverbálnu komunikáciu, aktívne počúvať, diskutovať o probléme, vyjadriť svoj názor, využívať informačné a komunikačné prostriedky, ochraňovať individuálne a spoločenské hodnoty, pestovať ochranu prírody, prostredia a zdravia

občianske kompetencie: zaujímať sa o veci verejné

kultúrne kompetencie: vnímať kultúrnu tradíciu svojho jazyka a reči, rozumieť symbolom, ktoré sú obvyklé v našej kultúre, poznať zvuky – hudobné motívy našej kultúry, vedieť interpretovať pohyb, poznať a akceptovať kultúrnu rozmanitosť a odlišnosť

základné predmetové kompetencie: pracovať s historickými poznatkami o vlastnom národe, spoznávať slovanské kultúrne korene, rozlišovať miestny, regionálny, národný a globálny priestor, pracovať s historickými faktami

kompetencia tvorivo riešiť problémy: rozvíjať kritické myslenie a logické uvažovanie, vytvárať vlastný názor, hľadanie variantov riešenia problémov, objavovať paralely v histórii, vyhľadávať informácie, hľadať zhodné, podobné a odlišné znaky, obhajovať vlastné postoje a rozhodnutia

4. Stratégia vyučovania

Metódy	Postupy	Formy práce
motivačné	motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém,	práca s odbornou literatúrou,
expozičné	motivačnú demonštráciu rozprávanie, vysvetľovanie	individuálna práca, skupinová práca,
fixačné	rozprávanie, beseda, problémové metódy (heuristická metóda), projektová metóda, praktické aktivity, práca s knihou a textom, samostatné učenie	rozprávanie, objasňovanie, opis, rozhovor, diskusia, zostavenie plánu, postup činnosti, ukážky riešenia úloh, práca s IKT,
aktivizujúce	prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie metódy opakovania a precvičovania diskusia, situačná metóda, inscenačná metóda, didaktické hry, kooperatívne vyučovanie	frontálne vyučovanie, písanie na diktát, odpisovanie textov z tabule, tiché čítanie, brainstorming

V prípade vhodných ponúk Kysuckého múzea a iných inštitúcií je možné spájať viaceré vyučovacie hodiny do vyučovacích blokov.

5. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Tabuľa	historické a geografické encyklopédie, odborná literatúra, odborné časopisy,	internet,
Interaktívna tabuľa	mapy, obrazový materiál, trojrozmerné pomôcky:	knižnica, exkurzie
Dataprojektor	- Monografia Makov 1895-1995	a vychádzky – múzeá,
PC	- Majerčíková Danka, Miloš Jesenský: Archeológia na Kysuciach, vydalo: Kysucké múzeum a Magma Čadca, 2010	výstavy, galérie, expozície
	- www.google.sk , www.jankohrasko.sk , www.regionzilina.sk , www.slovakiatravel.sk	
	- výstrižky z regionálnych novín- Kysuce, My Kysucké noviny	

	<ul style="list-style-type: none"> - fotografie a pohľadnice - články z miestneho časopisu Hlas Makova - CD Ti makofske štiri zvoni - Kysucký kalendár - Kužma, P: Kysucké piesne - Kol. autorov: Makovský kostol - Mudříková Janka: Literárny sprievodca Kysucami, vydala kysucká knižnica v Čadci 2010 	v prírode
--	---	-----------

6. Hodnotenie a klasifikácia predmetu

Predmet regionálna výchova bude hodnotený **známkou**. Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa bude vychádzať z **Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**. Hodnotiť sa budú ústne odpovede, previerky, projekty, referáty, práca na vyučovacej hodine.

Zručnosť žiaka budeme hodnotiť známkou s dôrazom na samostatnosť a správnosť plnených úloh, na aktívne zapájanie sa do praktických činností, prezentáciu projektov, tvorbu vlastných referátov a ústnym skúšaním.

Oblasti hodnotenia:

- aktivita, zapojenie sa do činnosti
- snaha, usilovnosť
- samostatná práca – schopnosť samostatne hľadať riešenie
- práca v tíme
- tvorba projektu
- kontrola vedomostí

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy:

1. verbálna forma kontroly – prezentovať poznatky žiaka na základe jeho odpovede. Hodnotiť podľa vzdelávacieho štandardu.
2. preverovať úroveň samostatnej práce žiakov – písomné testy
3. úroveň znalostí je vhodné hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov, referátov, súťaží či praktických zručností

Kritériá hodnotenia

- dbať na informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu hodnotenia
- dbať na pravidelnosť v hodnotení
- kombinovať klasifikáciu so slovným hodnotením
- rešpektovať vekové a individuálne osobitosti žiaka
- pri priebežnom hodnotení prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť
- pri súhrnom hodnotení objektívne hodnotiť kvalitu jeho vedomostí, zručností a návykov

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov získavať týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostikovaním žiaka
- sústavným sledovaním výkonu žiaka
- rôznymi druhmi skúšok/ ústne i písomné/
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka
- konzultácie s ostatnými učiteľmi podľa potreby
- rozhovor so žiakom a jeho zástupcami

VÝCHOVNÉ MOMENTY VO VYUČOVANÍ

Výchova k tolerancii, proti rasizmu, diskriminácii, xenofóbii a antisemitizmu

Tolerancia ako východiskový bod pri výchove občana v intenciách súčasného multikulturálneho sveta

Rešpekt, úcta a ohľaduplnosť v medziľudských vzťahoch

Tolerancia k rôznym kultúram a tradíciám

k potrebám iných ľudí
 Solidarita
 Rešpekt k názorom iných ľudí
 Vlastenectvo
 Výchova k manželstvu a rodičovstvu
 Zásady osobnej hygieny. Výchova k zdraviu
 Zásada konštruktívnej komunikácie ako základ porozumenia medzi ľuďmi
 Právna výchova
 Spotrebiteľská výchova
 Ekonomická výchova
 Environmentálna výchova, ekologická výchova
 Politologická výchova
 Multikultúrna výchova
 Mediálna výchova
 Osobnostný a sociálny rozvoj
 Regionálna výchova

7. MEDZIPREDMETNÉ VZŤAHY

Prepojenie na dejepis, prírodopis, geografiu, občiansku náuku, slovenský jazyk a literatúru, hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu, technickú výchovu, telesnú výchovu.

8. Obsah, výkon a prierezové témy

Obsahom predmetu regionálna výchova v 6. ročníku sú dva tematické celky:

1. Môj rodný kraj 22 hod.
2. Tradičná ľudová kultúra..... 11 hod.

Obsahový a výkonový štandard predmetu regionálna výchova v 6. ročníku

Tematický celok	Obsahový štandard Téma	Výkonový štandard Vyučovacie cieľ	Prierez.témy Medzipred. vzťahy
1. Môj rodný kraj 22 hod	1. Náčrt dejín Makova	Žiak vie vyhľadať a spracovať základné informácie o obci Makov	Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra. Mediálna výchova, NAV Osobnostný a sociálny rozvoj DEJ, SJL
	2. Náčrt dejín Makova		
	3. Cirkevná obec Makov	Žiak vie vyhľadať a spracovať základné informácie o obci Makov so zameraním na cirkevné dejiny	
	4. Makovský kostol	Žiak vie opísať stavbu makovského kostola z historického hľadiska, jeho význam pre život obyvateľov. Vie vyhľadať informácie o makovskom kostole.	
	5. Makovský kostol		
6.- 7. Významní makovskí rodáci	Žiak vie vymenovať významných makovských rodákov ako napr. Rudolf Matter, Ján Gotčár, Ján Lušňák, Ladislav Marschalko, Doc. Ing. Rudolf Kubinec. Dokáže vypracovať projekt formou prezentácie alebo v rámci skupiny.		
	7. Významní makovskí rodáci		DEJ, GEO
	8. Život v našej obci	Žiak vie vyhľadať informácie o spôsobe života	

	kedysi a dnes	Ľudí voľakedy a dnes so zameraním na staviteľstvo, pracovné príležitosti a remeslá, tradičný odev. Vie vytvoriť nástenku zo starých fotografií, ktoré dokumentujú históriu obce.	
	9. Život v našej obci kedysi a dnes		
	10. Život našej školy	Žiak vie vyhľadať a spracovať informácie o základnej informácie	
	11. Život našej školy		
	12. Povest' o Kysuci	Žiak vie pomenovať rieku, ktorá dala názov celému kraju. Dokáže o nej vyhľadať informácie spracované v miestnych novinách. Pokúsi sa o dramatizáciu príbehu.	
	13. Dramatizácia povesti o Kysuci		
	14. Tajomstvá dávneho Jačatina	Žiak vie vyhľadať a spracovať informácie o histórii Kysúc. Vie ich spracovať v rámci skupiny a prezentovať ich pred spolužiakmi.	Multikultúrna výchova SJL
	15. Jablunkovské šance na trojmedzí		
	16. Prírodná pevnosť Ľadonhora		
	17. Od doby kamennej po dobu železnú		
	18. Koscelisko od praveku po stredovek		
	19. Významní kysuckí rodáci	Žiak vie vymenovať významných kysuckých rodákov E. Cernan, J. Palárik, J. Kroner...Vie ich zaradiť, v akej oblasti pracovali a vynikali.	Dopravná výchova
	20. Milan Greguš – akademický maliar	Žiak vie zachytiť informácie o svojom regióne a o dielach regionálnych umelcov.	Mediálna výchova
	21. Jašíkove Kysuce	Žiak vie zachytiť informácie o svojom regióne v dielach regionálnych spisovateľov.	OSR
	22. A. Pajonk : Kysucké rozprávky		
2. Tradičná ľudová kultúra 11 hod.	23. Ľudové zvykoslovie Kysúc	Žiak pátra po informáciách ohľadom tradícií, vie ich opísať a predstaviť spolužiakom na hodine.	Regionálna výchova
	24. Ľudové zvykoslovie Kysúc		
	25. Ľudové zvykoslovie Kysúc		
	26. Tradičné remeslá	Žiak vie vymenovať tradičné remeslá.	OŽZ
	27. Tradičné remeslá		
	28. Ľudová strava na Kysuciach	Žiak vie vymenovať tradičné potraviny. Porovná jedálny lístok z minulosti so súčasnou stravou.	Environmentálna výchova
29. Ľudová strava na Kysuciach	Žiak vie navrhnúť zdravý jedálny lístok.		
	30. Kysucké zaujímavosti	Žiak vie na internete vyhľadať informácie o ŽSR. Pokúsi sa vytvoriť informačného sprievodcu, kde zachytí zaujímavosti nášho regiónu.	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
	31. Sedem divov Kysúc		
	32. Hrady a zámky Žilinského samosprávneho kraja		
	33. Hrady a zámky Žilinského samosprávneho kraja		